

OBĚTINY

The book cover features a stylized, painterly illustration. At the top, the title 'OBĚTINY' is written in a bold, white, sans-serif font against a dark, textured background. Below the title, a road leads from the bottom towards the center. On the road, a small red car is driving away from the viewer. The road is flanked by dark, rounded shapes that resemble bushes or trees. In the distance, a large, multi-story building with a central entrance and two smaller structures on either side is visible. The sky is a mix of orange and green, suggesting a sunset or sunrise. On the right side of the cover, there is a large, dark silhouette of a person's head and shoulders, looking towards the road. The entire illustration is framed by a white border with rounded corners.

Robert Marasco

Copyright © 1973 by Robert Marasco

Všetchna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Jan Lipšanský, 2023

Cover © Adéla Korbělářová, 2023

© DOBROVSKÝ s.r.o., 2023

ISBN 978-80-277-3526-6 (pdf)

OBĚTINY

Robert Marasco

přeložil Jan Lipšanský

F**B****S**

Věnováno mým rodičům

1

„Ne tak rychle, zlato. *Vrať se.*“

David, osmiletý kluk, se zastavil v půli cesty přes obývací pokoj, zvedl ramena, jako by se ho něco chystalo prudce udeřit, a pak se pomalu otočil. Marion stála v malé předsíni v zadní části bytu, mezi dvěma ložnicemi. Její ruka se zvedla jako semafor a ukázala směrem k jeho pokoji.

„Ten pokoj byl dokonale uklizený, když jsi do něj šel,“ řekla. „Pamatuješ?“

Táhl nohy po koberci a dřevěné podlaze, kterou právě vyleštila. Jeho tenisky vydávaly gumový zvuk.

„Nohy, prosím,“ řekla Marion, když kolem ní procházel. Šla za ním dovnitř. „Už chápeš, co jsem tím myslela?“

David sundal z kliky školní košili, otevřel skříň a natáhl se pro ramínko. „Zapomněl jsem,“ hlesl chabě.

„Na to, jaký jsi chytrý kluk, toho zapomínáš strašně moc.“ Sledovala, jak ramínkem bodá do košile. „Kdybys na to ramínko nejdřív pověsil kalhoty, bylo by to lepší, ne?“

„Kalhoty taky?“

„Samozřejmě, kalhoty taky. A boty.“

Kalhoty ležely na podlaze vedle židle. Sebral je a začal jednu nohavici prostrkávat ramínkem.

„Zlato...?“ namítla trpělivě Marion.

Dal ramínko prudce dolů. „Nejde mi to, když se na mě díváš. Jsem z toho nervózní.“

„Tak se na tebe dívat nebudu.“ Otočila se k němu zády, čelem k oknům. „Řekni, až budeš hotový.“

Slyšela ho, jak si pro sebe něco mumlá, na pozadí zvuků přicházejících ze dvora o tři patra níž. Přistoupila k oknům a poodhrnula červené závěsy, zatažené kvůli odleskům z činžovního domu přímo naproti – slunce se odráželo od stěn ze skla a hladkých bílých cihel. Ze dvorku zaslechla hlasitě zakřičet nějakou ženu: „*Darlene!*“

Vyklonila se z okna a podívala se dolů.

Šlo o poměrně velkou betonovou plochu s neurčitými travnatými okraji, spíše lavičkami lemovaný přístup ke vchodům do rozlehlé budovy vzdálené asi deset metrů. Na lavičkách sedávaly – nejčastěji od tří do pěti odpoledne – ženy, většinou mladé matky, každá z nich s kočárkem na dosah ruky. Ani dnes tomu nebylo jinak. Opět uslyšela výkřik: „*Darlene!*“, tentokrát hlasitější, a pak uviděla mladou ženu v šortkách a halence bez rukávů, jež spěchala někam mimo její zorné pole. „Teď už to *vážně* schytáš!“ láteřila. Dva kočárky uhnuly, aby mohla projít. Zmizela z dohledu a podle následného výkřiku to *Darlene* opravdu schytala.

Tento týden bylo nezvykle teplo – dnes dvacet pět stupňů, a to máme teprve polovinu května – a dvůr jako každé jaro rozkvetl ve vířící, ozvěnou rezonující hřiště. Jak se budou během léta hodiny prodlužovat, ten hluk bude čím dál tím nesnesitelnější.

Léto. Byt. Queens. Zlověstné podtóny. Zase.

Úkosem pohlédla na Davida. Ramínko, nyní značně přetížené, pověsil a školní boty zasunul do pytlíku na boty. V té chvíli se v bytě pod nimi ozval klavír.

Půl čtvrté. Mohla si podle toho nastavit hodinky. Nejdřív stupnice, asi pět minut zápolení s prstokladem, pak skok na Bacha či Beethovena nebo kohokoli, koho ten měsíc v bytě 2-D zrovna zkoušeli hrát, od půl čtvrté do pěti, pět dní v týdnu. Na konci měsíce se daly v přednesu stále slyšet chyby, ale podané rychleji, hlasitěji a nacvičeněji. Jako třeba teď. Zkřivila obličej. Nebo teď. Drž se *stupnice*, proboha. Ale nemělo smysl si zase stěžovat, protože v nájemní smlouvě je jasně napsáno od devíti do devíti... Takže úsměv a držet pusy.

David zabouchl dveře od skříně a vyzývavě, s rukama v bok, se zeptal: „V pořádku?“

„V pořádku,“ přitakala. Přešla přes červený huňatý koberec uprostřed místnosti a přidřepla k němu. „Vypadá to líp, ne? To musíš uznat.“

Neuznal. Už předtím to vypadalo dobře.

Zastrčila mu tričko do kalhot, pak si chlapce přitáhla k sobě a hlasitě jej políbila na tvář. „Máš to se mnou těžké, já vím,“ řekla soucitně, „ale s tebou to taky není vždycky lehké.“

Pokusil se odtáhnout. „Přijdu pozdě.“

„Pozdě kam?“

„Tak různě.“

„Tak přijď pozdě. Já už tě vidím snad jenom tehdy, když na tebe zakřičím. Proto na tebe pořád tak křičím.“

Netrpělivě ji nechal, aby mu uhladila vlasy, husté a tmavé jako ty Benovy. Ona sama je měla dlouhé a tmavě blond. Ale jednou vloni, těsně po třicátých narozeninách, se v nich objevil jeden šedivý pramen, který si vytrhla.

„Nezapomeň, že na hlavní třídě se nejezdí na kole, a v šest musíš být doma. Takže v Š-E-S-T, v šest, rozumíš? A teď pusu, prosím.“

Sotva ji políbil na tvář a vyrazil z pokoje, teď už plný energie.

Marion si sedla na paty a čekala, až bouchnou dveře a otřesou se okna. V pokoji opět zavládl pořádek, alespoň dočasně. Mohl teď sloužit za předlohu do časopisu, jak by měl klučičí pokoj vypadat – s polštáři s motivem Peanuts úhledně srovnanými na přehozu, malým psacím stolem s knihovnou, dokonale vyleštěným, s fotbalovými plakáty a fotkami starožitných zbraní. Kačer Daffy a Alfred E. Neuman viseli nad postelí vedle sebe. Na sekretáři stál model fregaty a v pokoji se na různých místech daly vidět model Mustanga nebo figurky Dráku ly, Mumie a mechanického Frankensteina, jemuž spadly kalhoty a v obličejí zrudl studem (dar od tety Alžběty, která měla podobného). Na všechno z toho se prášilo, ale pokoj voněl svěže a po čisticích prostředcích, stejně jako celý byt.

Dveře bouchly a závěsy se mírně zavlnily. Marion si bezmyšlenkovitě pohrávala s trásněmi koberce. Cítila, jak podlaha pod ní vibruje zvukem klavíru. Měla nutkání

praštit do ní, ale už tak se několikrát cítila dost trapně, když na tu ženu narazila na chodbě nebo u poštovní schránky. Našla bílou nitku a odtrhla ji. Pak trochu sazí, které se jí rozmazaly na prstech. A potom, když si klekla a podívala se pod trásně, objevila kousek modrého vlákna barvy koberečku v její ložnici. Vyprázdnit vysavač, připomněla si. Přejela rukou po koberci, narovнала trásně, pak vstala, došla ke skříni a Davidovo oblečení převésila. Asi minutu jen tak zírала do skříně. Stupnice pod ní se konečně proměnily v Bacha a Bach z bytu 2-D se jí možná nakonec přece jenom nějak zalíbil, protože něco v té melodii ji přimělo, aby se dotkla Davidova saka, jeho pláštěnky a obnošeného modrého županu, k jehož výměně za nový ho jednou bude muset přinutit. Ten pocit a melodie pod ní, chyby v přednesu a všechno ostatní, ji donutily přejít k oknu, kde čekala, až David přejde přes dvůr. Nepřešel přes něj, ale kdyby to udělal, zavolala by na něho: „Davide!“ a hodila mu balíček máčených čokoládových sušenek.

Byt sestával ze čtyř poměrně velkých místností s odlupující se omítkou na stěnách, kterou Ben pravidelně tmelil, a s parketami, jež se pod oběma parapety mírně, ale nepříjemně zvedaly. Jednou za měsíc Marion tohle místo zcela rozebrala, podlahy navoskovala a vyleštila, a Ben tady nejméně jednou za měsíc v ponožkách uklouzl, chytil se opěradla sametového ušáku a zahar-tusil: „*Ježíši Kriste!*“

Samotný dům byl starý. Stál na širokém a rušném bulváru v Queensu, lemovaném supermarkety, bary, řetězci s hamburgery a několika čínskými a italskými restauracemi specializovanými na objednávky s sebou.

Dva bloky odtud se nacházela oblíbená hasičská zbrojnice a přímo nad ní letiště LaGuardia. V tomto sousedství žili především mladí manželé a svobodní, a to v novějších domech. V ostatních pak starší lidé a chiropraktici. A také Rolfeovi – Ben, Marion a David –, kteří tu bydleli už čtvrtým rokem za sto šedesát měsíčně. Výhodná nabídka, o třicet dolarů nižší než jejich předchozí a současně první byt o kus dál v Queensu, kde se ve třech tísnilo. Odešli hledat něco většího, jak zde bývá zvykem, stejně jako bývalo zvykem, že mnoho mladých párů nakonec tuto čtvrť úplně opustilo a přesídlilo do malých domků na předměstí v Nassau nebo Suffolku. Rolfeovi tam zamíří také, tím si byla Marion jistá, měli jen pár let zpoždění.

Před čtyřmi lety zjistili, že malý byt už nedokáže pojmout to, co se za pět let manželství nashromáždilo. Zejména manželství s Marion, která byla, jak sama přiznala, poněkud hrabivá. Nebo jak jí jednou ve vzácné slabé chvílce, kdy jej přemohl vztek, vmetl Ben: *zatračený sysel*. A tak se raději přestěhovali, než aby museli chodit bokem nebo se občas přikrčit, pokud se chtěli dostat z místnosti do místnosti. Do většího prostoru a pohodlí a za levnější cenu. Dům byl velký a neskutečně živý. Plný těhotných žen, malých dětí, které křičely na chodbách, a větších dětí, jež ve výtahu čmáraly sprosté obrázky. S kuchyňskými pachy a jedním staříkem, který čůral pod poštovní schránky, s klepajícími radiátory a pochybnými instalatérskými rozvody, se šváby a při jedné příšerné příležitosti i s myšmi. Na tu opravdu nejzákladnější údržbu domu jakžtakž dohlížel polygynní černochoch, pan Ives, jemuž se obvykle říkalo Fantom.

Byt 3-D se každým rokem jevil méně a méně výhodný, tedy alespoň Marion, která v něm trávila většinu času. (Třikrát nebo čtyřikrát do roka se přihlásila někam do kanceláře na brigádu, aby jí to pomohlo zaplatit nějakou novou a neodolatelnou koupí – kredenc ve francouzském venkovském stylu nebo její největší pýchu, mahagonový a bronzový psací stůl v empírovém slohu.) Někdy kolem května, při vyhlídce na léto, začínala být náladová a podrážděná. Značnou část svého času trávila úklidem bytu a poté jeho dalším úklidem. („Kristepane,“ hartusil Ben, „vypadá to tu jako po husitském nájezdu.“ Když jí tu narážku vysvětlil, uhodila ho.) Místo aby před večerí terapeuticky naslouchala Benovým stížnostem na pana Byrona, ředitele střední školy, na hloupé děti nebo na slečnu MacKenzieovou, blbku, která vedla Tildenovu katedru angličtiny, kontrovala Marion vlastní litaní, v níž vyjmenovávala vedro, hluk a saze, jednotvárnost, bezvýchodnost a příšernou nudu města v létě. Město, peklo. *Queens*. Prostor, úspora, pohodlí – to všechno bylo zcela nepodstatné od června do září, kdy se byt, pokud šlo o ni, stal zcela neobyvatelným. Proč to neudělat, alespoň jednou? Potáhnout to zde příkrývkami proti prachu, nechat klíče u tety Alžběty a vyrazit někam, kde je chládek a klid, nebo cokoli a klid. V září se vždycky našly kancelářské brigády.

Prach utírala teprve před pár hodinami a na parapetu v jejich ložnici už ležela vrstva sazí. Odhrnula závěsy, prudce foukla po délce dvojitého parapetu, až ji z toho zabořelo pod ušima, a stáhla okna. Stěna protějšího domu sestávala z bílých cihel a okenních skel, které se dívaly do jejich ložnice a ostatních místností.

A Dozorkyně, jak si Marion všimla, stála na svém obvyklém stanovišti a shlížela na to, co se děje na dvoře. Obrovská žena vyplňující okno ve čtvrtém patře tam byla snad pořád, jako nějaký bachratý chrlíč, opírala se o polštář a nehnutě zírala ven. Ben trval na tom, že je to ve skutečnosti domácí bůžek a že je od pasu dolů nahý.

Marion k chládku a klidu přidala ještě *soukromí*. Jen kousek soukromí. Aby se mohla třeba jednou pomilovat, aniž by musela zavírat okna a spouštět žaluzie nebo se bát vrzání postele slyšitelného na druhé straně zdi, podlahy, stropu. (*Ona se bála, Benovi to bylo jedno.*) Milovali se při rozsvíceném světle, a když jednou něco v bytě nad nimi s třesknutím spadlo na podlahu, rolety se vyhrnuly a odhalily jejich nahá těla celému protějšímu domu s řadami osvětlených oken.

„Připadám si jako sprostý vtip,“ řekla Benovi, když vlezl zpátky do postele. Smál se na celé kolo, ona se otočila a šla spát, což ho umlčelo.

Dobrá, možná přeháněla tak trochu na efekt, podobně jako přehání přeplácáný pokoj v obchodním domě. Možná to nakonec nebylo tak špatné, i když nejspíš ano. Věřila, že by stačil měsíc nebo dva a ona by se vrátila osvěžená a ta neustálá paranoia by na dalších devět měsíců byla pod kontrolou.

Včera si prohlížela realitní rubriku *Timesů* a možné nabídky nahlas předčítala Benovi, který u každé z nich nezávazně zavrčel. Netlačila na něho, letní neděle ještě tolik nehrozily. Avšak dnes už ano, léto číhalo za rohem, prst na spoušti. A možnost strávit léto v Queensu s – možná – dvěma týdny na severu státu a občasnými výlety na Jones Beach nebo Medvědí horu jí přišla ještě

víc nesnesitelná. Ben měl volno celé léto, žádné kurzy, žádná letní výuka. David také a ona zrovna tak. A na mi-
zině zrovna nebyli.

Takto přesvědčená celé věci přikývla a šla do obývací-
ho pokoje. Údery do piana zněly přímo pod ní. Naklonila
se ke stojanu s časopisy a vzala si *Timesy* otevřené na
stránce nabídek domů pro dovolené a volný čas. Očima
znovu rychle projela sloupky a zaměřila se na ty, které
si včera zakroužkovala (nad nimiž si „honila triko“, jak
to nazval Ben). Za chvíli už chyby v klavírním přednesu
nevnímala.

Autobusová zastávka, hydrant, příjezdová cesta. Tahle
zatracená oblast se stávala horší než Manhattan. Na bul-
váru se nacházela dvě místa k zaparkování, obě s hodi-
nami, a jedno na Třicáté deváté, příliš malé pro camaro.
Dvakrát obejel celý blok, vyzkoušel některé z postran-
ních ulic, jejichž jednosměrky ho zavedly dál od bytu.
Před deseti minutami projel kolem jejich domu, nyní
pohřbeném někde mimo dosah za Carleton Towers, Gib-
son Arms a Mayberry Heights. Kdo sakra vůbec byli ti
Carleton nebo Gibson, kde jsou jaké mizerné Výšiny?
A proč čtyři dny z pěti nabývalo parkování malinkého
žlutého kompaktu takových wagnerovských rozměrů?
Na semaforu před ním se rozsvítila červená. Ben bouchl
do kufříku vedle sebe, řekl „Sakra“ a sáhl po cigaretě.

Nad vytáhlými stromy, už plnými listí, přeletělo le-
tadlo. Na kolech se k němu blížila čtveřice nebo pětice
kluků v Davidově věku. Před semaforem přestali šlapat
do pedálů, jeden z nich vklouzl do křižovatky a prudce

odbočil, aby se vyhnul autu, které naštěstí jelo pomalu. Ben se ušklíbl a pak zavrtěl hlavou. Přednáška o bezpečné jízdě na kole. Dnes večer.

Učitel v něm by na kluky něco zakřičel, hlavně na toho malého výtržníka, ale patnáct metrů před ním, na jeho straně silnice, nějaká žena zrovna nastupovala do zaparkovaného auta. Nervózně pohlédl na semafor, na hrozivá auta, jež se k němu blížila, a na toho bastarda na kole, který vjel do boční ulice navzdory červené. No tak, zelená, *naskoč*. Žena konečně nastoupila a brzdo-
vá světla jejího vozu se rozsvítila. Nastal pohyb, jako by v jednom těžkopádném, třesutém okamžiku vznikl vesmír. Ben popojel camarem dopředu, světla se změnila a on si pomyslel, že Bůh snad přece jen existuje.

Než došel k bistra naproti jejich domu, zapomněl, kde před deseti minutami auto zaparkoval. To poznání se mu v hlavě zrodilo nečekaně: náhlé bodnutí podobné dloubanci do žeber a tichý, zlomyslný hlásek: Tak jo, chytráku, kde jsi ho nechal? Vzal si noviny *Post* a krabičku cigaret, zaplatil staré paní, která se nikdy neusmívala, a odešel z bistra, přičemž se podíval na titulek. Počkal na rohu na zelenou a mezitím si říkal, že přece přesně ví, kde auto stojí. V duchu si zopakoval trasu, aby si ji zafixoval v paměti. Dva bloky rovně, doprava k semaforu, doleva k dalšímu semaforu a bingo. Podíval se na hlavní článek – New York opět na pokraji krachu, přečetl si nudný odstavec o rozpočtových škrtech – a zastavil se. Vlastně *tři* semaforey: dva projel, na jednom zastavil. Ten kluk na kole, ve věku Daveyho... Kristepane, taková hloupost. *Věděl*, kde tu zatracenou věc zaparkoval. Složil noviny a strčil si je do podpaždí.

Kolem, těsně u obrubníku, projížděl autobus. Odvrátil se od výfukových plynů, přesunul si kufřík do levé ruky a povolil si kravatu. Ta myšlenka přetrvávala – mrzutá, malicherná. Snažil se ji zahnat, myslet na něco důležitějšího – na finanční krizi, hluk, korupci na vysokých místech, dopravu, znečištění, na hrozivou a ošklivou hromadu kamene na druhé straně ulice. Copak tohle je místo, kde se dá vychovávat dítě? Nassau, Suffolk – existovaly přece alternativy, ne? Možná i Rockland nebo něco ještě dál na severu státu. Marion měla pravdu: město bylo den ode dne méně přitažlivé, zato otravnější. Možná by o tom měli začít vážně uvažovat. Tohle je důležité, mnohem důležitější než fakt, že, ano, ztratil to zatracené auto.

Má ho hledat teď, nebo počkat do rána, odejít z domu o patnáct minut dřív a bloudit ulicemi jako roztržitý idiot, kterým zjevně byl? Přendal si kufřík do pravé ruky. Sako se na něho lepilo, poblíž řval tranzistorák a na auto, které nedovoleně odbočilo, někdo zatroubil. Část mysli měl vypnutou, spící, a zvuky na něho působily jako kus nestráveného jídla. Říká se tomu napětí. Sakra, tohle všechno – frustrující, malicherné, hloupé nepřijemnosti – ho dokázalo *pořádně* vytočit.

Jak dlouho bude trvat, než mu rupne v bedně, než mu rozumná část mysli řekne: „Už toho mám dost, synku, jsi na to sám,“ utrhne se a vyletí k obloze jako nafukovací balónek? Letí, letí, odletí... Zhluboka se nadechl, v duchu sledoval jeho let nad budovou, nafoukl tváře a vydal tichý zvuk prasknutí. V té chvíli si všiml, že vedle něho na obrubníku čeká na zelenou holčička, která se na něj podívala. *Usměj se, drahoušku.* Zopakoval pro ni onen

zvukový efekt, propracovaněji, a ona tentokrát zvedla ruku k ústům a zachichotala se.

„Ahoj,“ řekl. „Co to máš v tašce?“

„Ring-Dings,“ odpověděla po chvíli a znovu se zachichotala.

„Co jsou Ring-Dings?“

„Sušenky,“ řekla a Ben v podtextu zaslechl „idiote“. Světla se změnila a holčička přeběhla ulici, dlouhé, hubené nohy se jen zamihotaly.

Na protějším rohu se krátce zastavil, ještě jednou se pokusil vzpomenout si, ale pak se rozhodl, že je to absurdní a že se tím teď vůbec nebude trápit, a vykročil ke vchodu do budovy. Se zřetelným „Dámy“ kývl hloučku starých žen na táborových židlích vedle vchodu, jež klevetily a sledovaly provoz. Ve vestibulu páchnoucím zelím potkal pana Girolama, který loni prodělal infarkt a teď trávil většinu času čekáním na poštáka. Pan Girolamo se zeptal, jestli je mu taky takové horko, a Ben řekl, že určitě, a jak se v těchto dnech cítí? Prý dobře. Dodal, že výtah dnes ráno opravili. Tak uvidíme, co bude dál, řekl Ben a pan Girolamo, jemuž bylo šedesát a vypadal na osmdesát, se nejistě zasmál.

Marion se převlékla z džín a vybledlé pracovní košile do halenky barvy svých očí, tedy světle modré, a do červené džínové sukně. Stála před zrcadlem v koupelně a pročešávala si vlasy hřebenem. Někde v řadě D se spláchl záchod a za sprchovým závěsem s květinovým vzorem pomalu a vytrvale kapalo a kapky barvily porcelán do modra. Zvuky se už dávno staly součástí místní

atmosféry, sotva si je uvědomovala. Hřeben jí ševalil ve vlasech, když dlouhými tahy sjížděla dolů. Zarazila se, naklonila se blíž k zrcadlu a trochu natočila obličej doprava. Jedním prstem si prohrábla vlasy na spánku a oddělila prameny. Nad zrcadlem byly připevněny čtyři válcovité lampy (Benova operace „Ošklivé káčátko“). Jednu z nich – tu bílou, ne tu růžovou – nastavila tak, aby jí svítila na hlavu z boku. Falešný poplach. Vrátila lampu do původní polohy. Třicet plus, řekla zrcadlu, postav se tomu čelem. Umyla hřeben, otřela růžový mramorový pult (jejich, ne původně vestavěný) a zahrála si rychlé šachy s barevnými lahvičkami, tubami a nádobkou s „výstavním“ mýdlem. Když uslyšela klíč v zámku, odhřnila si pár pramenů vlasů z ramen a zhasla. Místnost voněla šeříkem.

„To jsem já,“ zavolal Ben.

Když vešla do obývacího pokoje, právě kontroloval poštu a odhazoval ji stranou. Položila mu ruce na ramena, řekla: „Ahoj, zlato,“ a políbila ho. Vedle telefonu na stole nechala ležet noviny s inzeráty, které zvýraznila. Nevšiml si jich.

„To je horko!“ odstoupil od ní Ben. Zastavil se uprostřed místnosti a začichal. „Je to tu cítit citronovým čisticím.“

„Měla jsem hodně práce,“ zkonstatovala. „Co takhle pivo?“

„Fajn,“ odpověděl a nacvičeně zavrčel na zvuk klavíru pod nohama. Když odešla z místnosti, štěkal a vrčel ještě hlasitěji.

Šla do kuchyně s malým jídelním koutem pod oknem, na němž visely jasné letní závěsy. Vinylová podlaha se vzorem růžových kamínků se leskla. Marion vytáhla

z lednice dvě piva a pak sáhla do staromódní kredence se skleněnými tabulemi (skla kvůli sklenicím natřela jasně zelenou barvou). Snad si Ben každou chvíli všimne novin se všemi těmi podezřele vypadajícími telefonními čísly a zaškrtnými a přeškrtnými inzeráty. Měla zavolat, nebo počkat? Teď už je pozdě. Nalévala piva před velkým panelem se zavěšenými lesklými, měděnými hrnci.

„Už to nevydržím,“ zvolal najednou Ben z obývacího pokoje. Jeho zvýšený hlas zněl jako parodie křiku: „Já to nevydržím!“

Podívala se jeho směrem, ale než stačila cokoli říct, měděné hrnce se začaly chvět a zvonit. Celý byt se třásl, podlaha v kuchyni pulzovala. Z obývacího pokoje se ozývalo tlumené buch, buch, buch a cinkání skla.

„Můj bože!“ vykřikla. „Bene!“

Vběhla do obývacího pokoje a uviděla Bena, jak poskakuje na koberci, přímo nad zvukem klavíru. Lampy se třásly, porcelánová figurka se sunula těsně k okraji stolku. Popadla ji, vyděšeně se rozhlédla po místnosti a zvolala: „Ty ses zbláznil! Nech toho, Bene, nech toho!“

Naposledy skočil na paty a přestal zrovna ve chvíli, kdy klavír pod ním začal hrát tišeji. „Poslouchej,“ zašeptal, „myslím, že to zafungovalo.“

„Ty ses úplně zbláznil. Zešílel.“ Přejížděla po místnosti, rovnala obrazy a svícný, kontrolovala lampy, misky, figurky a vázy, které zaplňovaly všechny naleštěné plochy.

„Dobře jsem jim to nandal,“ řekl. Klavír přestal hrát.

„Velmi vtipné, velmi vtipné.“ Kupodivu se nic nepoškodilo. Její vyděšený pohled se změnil v bezmocný, neochotný úsměv. Zavrtěla hlavou. „Idiote.“

„Kde je to pivo?“ zeptal se a padl na pohovku.

Když se vrátila s pivy, piano opět začalo hrát, stejně hlasitě jako předtím. Ben rozhodil rukama. „To musí být spiknutí. Celé tohle zatracené město mi jde po krku.“ Poplácal polštář vedle sebe. Marion mu podala skleničku, vytáhla dva podtácky a sedla si vedle něho.

„Teď si to s ní vyřídíš ty,“ řekla a kývla k podlaze.

„Ať se ta stará mrcha stará o to, jak se postaví ona mně.“ Napil se. „Bude si myslet, že jsi to udělala ty. Stejně jí to řeknu.“

„To bys neudělal, že ne?“

„Každý je tu sám za sebe, sestro.“

„Hele,“ pronesla po pauze. „Mám skvělý nápad.“

„Jo?“

„Přestěhujeme se.“

Usmál se, zíral do prázdna a přitáhl si ji blíž k sobě. Měl rozepnutou košili. Pohrála si se švem a pak mu rychle vklouzla rukou dovnitř a třela mu hrud, pevnou a mokrou.

„Tam dole nikdo není, víš,“ řekla důvěrně. „Ten klavír hraje sám. Stejně jako nohy nad námi, které běhají sem a tam. Žádní skuteční lidé, jen zvuky obyvatel.“ Přejela mu prsty po hrudi. Usadil se hlouběji do pohovky a opřel se zátylkem o stěnu. „Už jsi v klidu?“ zeptala se.

„Snažím se.“ Dlouze si povzdechl a pak položil nohy na stolek. Marion se naklonila dopředu a posunula schránku na cigarety z broušeného skla stranou.

„Už jsem ti někdy vyprávěl o svém posledním zhroucení?“ zeptal se.

„Ne.“

„Někdy mi to připomeň.“

Přikývla. „Pořád je co nového zjišťovat, i po devíti letech. Tohle se myslí tím dobrodružstvím manželství?“

Jeho ruka se přesunula k jejímu kolenu, které lehce pohladel. Bezvýrazně zíral na malou prasklinu ve stropě. Za jeho profilem viděla okna protější budovy. V jednom z bytů se pohybovala postava v pruhovaných spodkách.

„Tak jak to dneska šlo?“ zeptala se nakonec. „Nebo bych se neměla ptát?“

„Neměla bys, ale zeptala ses,“ pronesl líně. „Jak to vždycky jde? Děti byly bystré, vnímavé, všechny zapálené. A pak ještě k tomu všemu schůzka učitelského sboru, aby snad toho vzrušení nebylo málo...“

Krknul si a ona řekla: „Prase.“ Otočil se k ní tváří a jeho úsměv byl nevinný a zranitelný, a ať už byl v klidu, jak tvrdil, nebo ne, stejně jí připadal neodolatelný.

„Víš co?“ řekl. „To, co dělám, se mi moc nelíbí.“ Znělo to, jako by na tuhle skutečnost právě přišel.

„To touhle dobou říkáš každý rok.“

„A vždycky to myslím vážně.“

„Už zbývá jen měsíc, ne? To přežiješ.“

„Tentokrát ne, zlato. Jsem na dně.“ Posadil se, podíval se na ni ze strany a oznámil: „Ztratil jsem auto.“

„Jak se ti to povedlo?“

Řekl jí to. Zasmála se a on nechápal, co jí na tom připadá tak vtipné. „Je to znamení, víš.“ Vydal zvuk, jako když se něco velkého hroutí – zvukové efekty mu šly skvěle.

„Chceš říct...?“ Ukazováčkem zakroužila na čele. Zdálo se, že se jeho nálada náhle změnila, a místo odpovědi v podobném duchu – třeba přehnaného pokývání hlavou – se nenápadně natáhl pro cigaretu. „Už bylo načase,

abys dohnal nás ostatní,“ konstatovala, ale Ben ji slyšel jen napůl, něčím rozptýlený, snad klavírem, snad dětmi hrajeícími si pod okny. Nebo pivem. Pivo na něj působilo rychleji než víno. A málokdy pil něco silnějšího. „Hej!“ štouchla do něho, a ať už v duchu bloumal kdekoli, vrátil se. „Ahoj,“ zamrkal na ni.

„Mám odpověď na všechny naše problémy,“ oznámila mu rozjařeně. „Únik.“ Na to slovo vyskočila a při přecházení místností požádala: „Teď nekřič. Jen poslouchej.“

Ohlédla se, zapaloval si cigaretu. Zvedla ze stolu noviny a zelený, pytlíkový popelník a obojí odnesla zpátky k pohovce. Když uviděl noviny, brada mu unaveně klesla málem až na hrud. Vydechl kroužek dýmu a Marion v něm viděla hvězdičky, spirály a vykřičníky. „Buď zticha,“ požádala znovu.

Postavila popelník před něj, přestože vedle na stolku ležel další, keramický, značky Belleek, s jemnými vroubkami. Ben počkal, až se Marion usadí na podlahu před ním.

„Moje žena se mě chystá prosit,“ pronesl teatrálně.

„Poslouchej.“ Štouchla do něho, odkašlala si a četla: „Jedinečný letní domov. Klidné, odlehlé místo. Ideální pro velkou rodinu. Bazén, soukromá pláž, přístaviště...“

Zasmál se.

„*Poslouchej.*“ Četla dál: „Dlouhodobě. *Velmi rozumné* pro správné lidi.“ To zdůraznění přidala sama.

„Rasistický prasata,“ odušil.

„Takhle to nemyslí.“ Podala mu noviny jako nějaké obzvlášť zralé rajče. „Dvě a půl hodiny od města. Co může být dokonalejšího?“

„Jakého města?“ zeptal se. „Varšavy?“

„New Yorku, hlupáčku.“

„A, eh, *velmi rozumné*?“

„To se tam píše.“

Ben odložil cigaretu, odsunul noviny stranou, chytil ji za obě ruce a přitiskl je do ještě prosebnější polohy. „Zlato,“ řekl, „ten stůl byl taky *rozumný*, pamatuješ?“ Kývl ke starožitnému stolu, kde měl papíry a některé knihy, skutečně však pracoval u kuchyňského stolu.

„Co to s tím má společného?“

„Lekce sémantiky, přenesení významu slova.“

„Prosím tě přestaň, nejsme v té tvé mizerné třídě.“

„To máme štěstí.“

Pokračoval, přičemž si dával pozor, aby mluvil zlehka a bez nejmenšího náznaku výčitky: „Ten kredenc byl rozumný, nebo mi to tak aspoň řekli, a ta nóbl křesla...“

„*Bergères*.“

„... odkládací stoly, lampy, cetky, tretky a bůhví, co všechno máš schované ve skříních. Rozumné nebo cokoli podobného tomu slovu nám po devíti letech nechalo v bance zhruba dva tisíce.“

„To je asi o dva tisíce víc, než má spousta lidí,“ odvětila. „Proč se proboha tak vztekáš?“

„Protože dům s pláží, bazénem a molem zkrátka nebude rozumný. Tomuhle se říká zarazit to hned v zárodku.“

„Ben J. Negativní. Věčně negativní.“

„Nemůžeme si dovolit letní byt.“ Zvedal její ruce nahoru a zase je vracel dolů v taktu svých slov. Noviny spadly mezi ně, počmárané a se zakroužkovanými telefonními čísly. „Co je špatného na dvou týdnech někde na severu státu, na třech týdnech, když budeš chtít?“

Řekla: „*Fuj!*“ a odtáhla ruce pryč. Dlouhou chvíli před dalším kolem se na sebe dívali, Marion s přehnaně

našpulenou pusou. Kvůli tomu trucovitému výrazu si připadal beznadějně krutý a zbytečně úzkoprsý.

„Benjie,“ zakňourala a přisunula se k němu blíž. „Proč jsi takový sralbotka?“ Vplížila se mezi jeho nohy a přitiskla mu tvář na hrud. Její vlasy se mu otřely o paže.

Nechal ji, aby se vmanévrovala do správné polohy. Pak řekl: „Chápu.“

„Co chápeš?“ Cítil ta slova na své hrudi.

„Tvoje prsa a zadek. Snažíš se mě svést.“

„Udělal bych něco tak laciného a průhledného?“ Objela ho pevněji. „Mohli bychom se tam aspoň podívat, ne? Jen abychom si dokázali, jak jsi prozíravý, chytrý a moudrý.“ Podívala se mu na bradu a její výraz, pokud mohl soudit z toho, co viděl, vyjadřoval bezradný pocit viny. „Já jsem jim koneckonců... už zavolala.“

„Zavolala jsi jim,“ zopakoval klidně.

„Milí lidé, naprosto rozumní. Očekávají nás.“

„Kdy?“

„V sobotu?“ nadhodila. Jeho mlčení ji povzbudilo. „Jen si to představ, Benjie – krásná projížďka krajinou plnou luk, piknikový oběd se všemi tvými oblíbenými mňamkami. Nedělej ze mě lháře. Řekni ano.“

„Ne.“

Ale samozřejmě že s ní pojede, stejně jako několik posledních let. Pokaždé něco zahartusil, nabídl povinný protest a ona podle toho zareagovala. Začnou s rozumnými domky na pláži za tisíc dolarů měsíčně a postupně se propracují k chatkám na břehu jezera nebo ke koloniím bungalovů s místními bandami urvaných dětí a přes týden slaměnými vdovami. Queens, jen přesunutý jinam. Dětské postýlky, rozvrzaný nábytek, na stěnách krajinky

z laciných obchodů a holé dřevěné podlahy, vždycky vlhké a posypané pískem. V takovém prostředí si dokázal Marion představit. A ta představa přetrvávala.

Mlčela, čekala, až se obměkčí, a on ucítil v nohavici kalhot lstivý, záludný dotek.

„Předpokládám,“ řekl nakonec, „že jsou horší způsoby, jak strávit sobotu.“

Usmála se, ale bez náznaku triumfu. Hlas měla neurčitě kající. „Nejsi našťvaný, že ne, kvůli těm telefonátům? Měla jsem počkat, já vím, ale ty někdy dokážeš být – a to na tobě *miluju*, opravdu, opravdu miluju – tak neskutečně negativní.“ Přiblížila svůj obličej k jeho. „Mohlo by to být pro nás oba dobré, kdyby to vyšlo. Žádné starosti o Daveyho a to zatracené kolo. Nebo o mne, když na to přijde. Nebudeš muset přemýšlet, jestli mě najdeš tady, nebo rozplácnutou dole na chodníku, pokud budu muset strávit další léto v téhle popelnici.“

„Já se nezlobím.“

„To je můj Benjie.“

Trochu nepohodlně změnil polohu. „Ale začínám být poněkud nadržžený, a pokud nechceš všem lidem támhle naproti předvést opravdu žhavou podívanou...“ Svezl se zpátky na pohovku a osvobodil se od Marion, která se rychle podívala směrem k otevřenému oknu. Dozorčyně stále dohlížela ze svého bidýlka, tlustá ňadra opřena o parapet. Pod ní dál hučel dvůr. „Kromě toho,“ řekl s mírným pousmáním, „už nemáme auto, vzpomínáš?“ A jakmile to pronesl, klavír pod ním zahřměl až k rozládnému vyvrcholení a jemu se v hlavě vybavil název Mayberry Heights. A budova o půl bloku dál na Wood Avenue, kde zaparkoval camaro – o tom není pochyb – před

velkým oknem vstupní haly. Zcela jasně si pamatoval plastovou kapradinu, lampu a židle uvnitř, všechny připoutané ke zdi.

2

Druhý den ráno Marion zavolala tetě Alžbětě a řekla jí, že budou celou sobotu pryč a jestli by ji Ben místo toho mohl vzít na nákupy už v pátek večer. Teta Alžběta, která měla sedmdesát čtyři let, prohlásila, že v pátek večer hrají poker. Co třeba ve čtvrtek? Výtvarný kroužek a ani ve středu to nešlo – půjde do divadla. Teta Alžběta řekla Marion, ať si nedělá starosti, že může snadno dotlačit nákupní vozík tři bloky k supermarketu. Ale Marion, která stejně jako Ben předpokládala, že čtyřiasedměsátiletá osaměle žijící žena musí být bezmocná, trvala na svém, a tak se dohodly na pátečním odpoledni, kdy Ben obvykle přicházel domů dříve. Teta Alžběta, ačkoli se o tom nezmínila, bude muset zrušit návštěvu kosmetického salonu domluvenou na tři hodiny.

Marion věděla, že velká část Benovy neochoty opustit na delší dobu město se zakládá na domnělé závislosti